

Dosar nr. 2r-313/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (R. Pascari)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Panov, G. Dașchevici, L. Bulgac)

DECIZIE

29 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Dumitru Mardari
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Compania Națională de Asigurări în Medicină, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Compania Națională de Asigurări în Medicină împotriva lui Ghenadie Ciuș cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și majorării de întârziere,

împotriva încheierii din 14 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Compania Națională de Asigurări în Medicină ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen,

c o n s t a t ă:

La 30 mai 2018 Compania Națională de Asigurări în Medicină a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ghenadie Ciuș cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru anii 2015, 2016 și 2017, în mărime de 12168 de lei și majorării de întârziere în cuantum de 2863,53 de lei.

Prin hotărârea din 30 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, acțiunea depusă de Compania Națională de Asigurări în Medicină, a fost respinsă.

La 26 ianuarie 2019, prin intermediul oficiului poștal, Compania Națională de Asigurări în Medicină a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 30 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii Companiei Naționale de Asigurări în Medicină (f.d. 75, 76, 78, 81).

Prin încheierea din 14 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de Compania Națională de Asigurări în Medicină ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen, în temeiul art. 369 lit. b) Cod de procedură civilă.

La 05 martie 2019 Compania Națională de Asigurări în Medicină a declarat recurs împotriva încheierii din 14 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând

admiterea acestuia, casarea încheierii contestate, cu restituirea spre rejudecare problema soluționată prin încheiere.

În motivarea recursului, recurenta Compania Națională de Asigurări în Medicină a indicat că, la 17 ianuarie 2018 în adresa Agenției Teritoriale Centru a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină a parvenit dispozitivul hotărârii din 30 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, iar la 24 ianuarie 2019 a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 30 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Recurenta Compania Națională de Asigurări în Medicină a precizat că cererea de apel împotriva hotărârii primei instanțe a fost depusă în termenul de 30 de zile de la momentul comunicării acesteia, în conformitate cu art. 276⁴ alin. (3) Cod de procedură civilă.

Totodată, recurenta Compania Națională de Asigurări în Medicină a invocat că, instanța de apel a încălcat prevederile art. 365¹ Cod de procedură civilă, deoarece a omis termenul procedural în care era în drept să verifice dacă cererea de apel întrunește exigențele prevăzute de lege, respectiv cererea de apel urma să fie acceptată spre examinare.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de recurs reține că, încheierea Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Compania Națională de Asigurări în Medicină, a fost emisă la 14 februarie 2019 și a fost expediată recurenteii prin intermediul poștei electronice la 19 februarie 2019 (f.d. 89).

Astfel, recursul declarat de Compania Națională de Asigurări în Medicină, la 05 martie 2019, a fost depus cu respectarea termenului prevăzut de art. 425 Cod de procedură civilă.

Examinând recursul declarat de Compania Națională de Asigurări în Medicină, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii contestate, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Iar, în conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din materialele cauzei rezultă că, prin hotărârea din 30 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, acțiunea depusă de Compania Națională de Asigurări în Medicină, a fost respinsă (f.d. 71).

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 26 ianuarie 2019, prin intermediul oficiului poștal, Compania Națională de Asigurări în Medicină a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 30 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii Companiei Naționale de Asigurări în Medicină (f.d. 75, 76, 78, 81).

Prin încheierea din 14 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de Compania Națională de Asigurări în Medicină ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen, în temeiul art. 369 lit. b) Cod de procedură civilă.

Verificând legalitatea încheierii contestate, în limitele invocate în recurs, prin prisma respectării de către instanța de apel a normelor de drept procedural, la emiterea acesteia, Colegiul, consideră că, instanța de apel corect a restituit cererea de apel depusă de Compania Națională de Asigurări în Medicină ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen, în temeiul art. 369 lit. b) Cod de procedură civilă, din motivele reținute infra.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Conform art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

La caz, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție statuează că termenul de apel este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea lui atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Totodată, instanța de recurs reiterează că, dispozițiile art. 362 alin. (1) coroborate cu cele ale art. 111 Cod de procedură civilă, prevede că, termenul de exercitare a căii de atac, în ordine de apel, începe să curgă din ziua imediat următoare datei calendaristice adoptării și pronunțării hotărârii judecătorești și nu depinde de momentul comunicării actului judecătoresc de dispoziție.

Respectiv, în litigiul dedus judecății, termenul de declarare a apelului împotriva hotărârii din 30 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani a expirat la 02 ianuarie 2019, inclusiv. Însă, apelanta/recurenta Compania Națională de Asigurări în Medicină a depus cerere de apel împotriva hotărârii respective, prin intermediul oficiului poștal, abia la 26 ianuarie 2019, fapt ce denotă depunerea apelului cu încălcarea termenului legal și fără a fi invocată vre-o situație complicată sau dificilă care ar reprezenta factori extraordinari, ce ar putea afecta intervalul de timp la depunerea apelului (a se vedea, în schimb, Marc Brauer v. Germania, 1 septembrie 2016, ibidem, parag. 43).

De altfel, luând în considerare interesele concurente și sintetizând cele determinate supra, instanța de recurs constată că recurenta nu a furnizat nici o explicație plauzibilă în fața instanței de apel despre motivul pentru care a așteptat până la 26 ianuarie 2019 să depună o cerere de apel împotriva unei hotărâri despre care a putut afla, în mod rezonabil și obiectiv (a se vedea Seal vs Regatul Unit 7 decembrie 2010, parag. 82, și Wyssenbach vs Elveția, 22 octombrie 2013, parag. 39 – 40; Archebasov vs Ucraina, 22 mai 2018, parag. 31).

Cât privește alegația recurteii că cererea de apel a fost depusă în termenul de 30 de zile de la momentul comunicării dispozitivului hotărârii în conformitate cu art. 276⁴ alin. (3) Cod de procedură civilă, instanța de recurs învederează că aceasta este neîntemeiată și lipsită de suport juridic, or în art. 276⁴ alin. (4) Cod de procedură

civilă, este stipulat că hotărârea judecătorească poate fi atacată cu apel, care se examinează în condițiile prezentului cod, iar art. 362 alin. (1) din același Cod, prevede expres că, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii și nu din momentul primirii copieii hotărârii sau a dispozitivului acesteia.

Totodată, Colegiul evidențiază că reclamanta/apelanta Compania Națională de Asigurări în Medicină a înaintat acțiune și a depus obiecții la referința depusă de pârât, iar materialele cauzei atestă indubitabil că ultima a fost înștiințată despre examinarea prezentului litigiu în procedură cu valoare redusă (f.d. 19, 21, 50).

În atare circumstanțe, instanța de recurs constată că apelanta Compania Națională de Asigurări în Medicină cunoștea cu certitudine despre existența prezentului litigiu și examinarea acestuia în instanța de judecată, respectiv trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini cerințele legale, fapt însă ignorat de acesta și care a generat omiterea termenului legal de depunere a apelului (Van Harn versus Germany nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În conformitate cu art. 102 alin. (4¹) Cod de procedură civilă, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

În conformitate cu art. 10 alin. (1) Cod de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

De asemenea, instanța de recurs menționează că argumentul recurentei precum că instanța de apel a încălcat prevederile art. 365¹ Cod de procedură civilă, deoarece a omis termenul procedural în care era în drept să verifice dacă cererea de apel întrunește exigențele prevăzute de lege, respectiv cererea de apel urma să fie acceptată spre examinare, este nefondat, or după cum rezultă din fișa de repartizare a dosarului, cererea de apel depusă de Compania Națională de Asigurări în Medicină, a fost repartizată judecătorului Lidia Bulgac, la 08 februarie 2019 (f.d. 80). Iar, din motiv că aceasta nu întrunea exigențele prevăzute de lege, instanța de apel a aplicat prevederile art. 369 Cod de procedură civilă și a emis încheierea de restituire a cererii de apel depusă de Compania Națională de Asigurări în Medicină, la 14 februarie 2019, adică în interiorul termenului stabilit de art. 365¹ alin. (2) Cod de procedură civilă.

Astfel, ținând cont de cele expuse supra și prin prisma normelor enunțate, instanța de recurs consideră întemeiată concluzia instanței de apel cu privire la încălcarea de Compania Națională de Asigurări în Medicină a termenului de declarare a apelului prevăzut de lege.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție subliniază că, Compania Națională de Asigurări în Medicină urma să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează atât jurisprudența CEDO, cât și cea națională, de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini actele de procedură în conformitate cu prevederile legale, inclusiv și prin depunerea apelului în termenul legal.

La fel, Colegiul reține că, în conformitate cu art. 116 alin. (1), (3) și (4) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua, în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Colegiul relevă că, apelanta Compania Națională de Asigurări în Medicină, nu a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului împotriva hotărârii din 30 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și nu a prezentat probe în confirmarea imposibilității îndeplinirii actului procedural, în interiorul termenului prevăzut de lege.

Așadar, Curtea de Apel Chișinău corect, în conformitate cu art. 369 alin.(1) lit. b) Cod de procedură civilă, a dispus restituirea cererii de apel declarată de Compania Națională de Asigurări în Medicină împotriva hotărârii din 30 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen.

Suplimentar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a menționa și faptul că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

În circumstanțe descrise, Colegiul subliniază că omisiunea apelantei Compania Națională de Asigurări în Medicină de a depune în termen cererea de apel, fără a invoca motive întemeiate pentru prelungirea termenului de depunere a unui act procedural, este inadmisibilă, iar soluția oferită de instanța de apel este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil (Popov vs Moldova (nr. 2) (6 decembrie 2005, parag. 53), Melnic vs Moldova (14 noiembrie 2006, parag 40 și 41), Dacia S.R.L. vs Moldova (18 martie 2008, parag. 77) sau Nichifor vs Moldova (20 septembrie 2016, parag. 29 – 32).

Prin urmare, Colegiul conchide că acțiunile Companiei Naționale de Asigurări în Medicină nu constituie decât o denegare a acesteia de a-și respecta obligațiile procedurale stabilite de prevederile art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) Cod de procedură civilă, care obligă părțile de a se folosi cu buna-credință de drepturile sale procedurale.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, încheierea instanței de apel este legală și întemeiată, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții

Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Compania Națională de Asigurări în Medicină și a menține încheierea din 14 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Compania Națională de Asigurări în Medicină.

Se menține încheierea din 14 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Compania Națională de Asigurări în Medicină împotriva lui Ghenadie Ciuș cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și majorării de întârziere.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Maria Ghervas

judcătorii

Dumitru Mardari

Nina Vascan